

Vasile Goldish Western University, Arad
Faculty of Medicine, Pharmacy and Dentistry

International scientific and practical conference

**TODAY'S PROBLEMS IN MEDICINE,
PHARMACY AND DENTISTRY**

December 17-18, 2020

Romania, Arad

International scientific and practical conference “Today’s problems in medicine, pharmacy and dentistry” : Conference proceedings, December 17-18, 2020. Arad: 276 pages.

Editorial board:

S.L. Dr. Lile Ioana – decan

Conf.Univ.Dr. Freiman Paul – presedinte Senat UVVG

Sef lucrari dr. Hossu Tiberiu – director departament

Sef lucrari dr. Marian Diana – prodecan

Asist. univ. dr. Gag Otilia

Publisher:

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ Власова О.В.....	41
ОЦІНКА РОЗВИТКУ ВЕРХНЬОЇ ТА НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ ЗА ЦЕФАЛОМЕТРИЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ У ПАЦІЄНТІВ З ДИСФУНКЦІЄЮ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБУ Вовк В.В., Неспрядько В.П.	43
МЕТОДИКА ОЦІНКИ СТУПЕНЮ ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНОГО НАБРЯКУ МОШОНКИ Гаврилюк А. В., Коноплицький В. С.	47
CHILDREN'S ORAL HEALTH DURING THE COVID-19 EPIDEMIC Halchuk K.L.....	50
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Гриневич І. В.	52
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ/СНІДУ У ХВОРИХ НА ВПЕРШЕ ВІЯВЛЕНИЙ ТУБЕРКУЛЬОЗ ЛЕГЕНЬ НА СТАЦІОНАРНОМУ ЕТАПІ ЛІКУВАННЯ Дужий І.Д., Олещенко Г.П., Скопюк Л.В, Крамар О. В.	54
THE EFFECT OF EXPERIMENTAL ILEITIS IN RATS ON EXPRESSION OF THE TRANSCRIPTION FACTOR FOXP3 Zherebiatiev O.S.....	58
КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ ПАЦІЄНТІВ З МАЯЧНИМИ ІДЕЯМИ ВПЛИВУ ШИЗОФРЕНІЧНОГО СПЕКТРУ РОЗЛАДІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД КОНТЕНТУ Загарійчук О. В.	60
ОКРЕМІ КЛІНІЧНО-АНАМНЕСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ДІТЕЙ Іванова Л.А., Романчук Л.І.	64
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ВІКУ ТА ВАРІАБЕЛЬНОСТІ АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ У ПАЦІЄНТІВ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ Каніщева О.В., Більченко О.В.....	67
ХАРАКТЕРИСТИКА АДАПТАЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ И СОСУДИСТОЙ РЕАКТИВНОСТИ ПОДРОСТКОВ С ПРИЗНАКАМИ ДИСПЛАЗИИ СОЕДИНИТЕЛЬНОЙ ТКАНИ Кашина-Ярмак В. Л., Штрах Е. В., Кириллова Е. И., Голобородько А. А.	72
GENDER DIFFERENCES IN THE ACUTE PERIOD OF MYOCARDIAL INFARCTION WITH ST-SEGMENT ELEVATION IN PATIENTS AFTER PRIMARY CORONARY INTERVENTION Kyselov S. M., Savchenko Y.V.....	77

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ/СНІДУ
У ХВОРИХ НА ВПЕРШЕ ВИЯВЛЕНИЙ ТУБЕРКУЛЬОЗ
ЛЕГЕНЬ НА СТАЦІОНАРНОМУ ЕТАПІ ЛІКУВАННЯ

Дужий І.Д.

д.мед.н., професор, академік АН ВШ України, завідувач кафедри, кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії Сумського державного університету, м. Суми, Україна

Олещенко Г.П.

к.мед.н., асистент кафедри хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії Сумського державного університету, м. Суми, Україна,

Скопюк Л.В

завідувач відділенням легеневого туберкульозу № 1, Комунальне некомерційне підприємство Сумської обласної ради «Регіональний клінічний фтизіопульмонологічний медичний центр», м. Суми, Україна

Крамар О. В.

завідувач відділенням легеневого туберкульозу № 2. Комунальне некомерційне підприємство Сумської обласної ради «Регіональний клінічний фтизіопульмонологічний медичний центр», м. Суми, Україна

Попри значні зусилля медичної спільноти у лікуванні ВІЛ-інфекції у світі щороку реєструється усе більша кількість осіб з позитивним ВІЛ-статусом. Україна входить до переліку країн з високим рівнем поширення цієї недуги. Найбільш частим коморбідним станом для хворих на ВІЛ/СНІД є туберкульоз (ТБ). У Східній Європі більше 50 % випадків туберкульозу виявляється у хворих з вперше виявленою ВІЛ-інфекцією. Близько 40 – 80 % тих, хто захворіли, помирають від ТБ [2]. За оцінками ВОЗ з початку епідемії у світі інфікувалися ВІЛ 74,9 млн людей, померли від хвороб, зумовлених СНІДом, 32 млн людей [2].

В Україні за останніх чотири роки захворюваність на ВІЛ-інфекцію зросла на 10,3 % і щодня виявляють 50 нових випадків ВІЛ-інфікованих осіб. Захворюваність на СНІД зросла на 15,8 %, щодня виявляють 24 нових хворих на СНІД. Смертність на СНІД зросла на 25,3 %, щодня помирають від СНІД 9 осіб. ТБ посідає провідне місце (до 55 %) між СНІД-індикаторних захворювань і є основною причиною смерті людей, які живуть з ВІЛ/СНІД [2].

За останніх п'ять років у нашій державі захворюваність на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ невинно зростає у середньому на 3,2 % за рік. У 2018 р. рівень захворюваності на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ досяг 13,7 на 100 тис. населення (5788 осіб), що на 3,0 % більше, ніж у 2017 р., — 13,3 на 100 тис. населення (5646 осіб). У 2019 р. рівень захворюваності знизився до 13,2 на 100 тис. населення (5524 осіб). Частка хворих з ТБ/ВІЛ у структурі загальної захворюваності на ТБ залишається на рівні 20,9 %, тобто кожен п'ятий хворий на ТБ є ВІЛ-інфікованим [2].

На ранніх стадіях ВІЛ-інфекції перебіг туберкульозу майже не відрізняється від такого у осіб без ВІЛ. Тоді як ВІЛ-інфекція на «пізніх» стадіях захворювання (СНІД) стає провідним фактором ризику розвитку туберкульозу у осіб, інфікованих мікобактеріями туберкульозу (МБТ) [1].

Отже, поєднане захворювання ВІЛ/СНІД-туберкульоз вимагає всебічного вивчення.

Метою є дослідити гендерні, соціальні, вікові, клініко-рентгенологічні та мікробіологічні особливості хворих на ко-інфекцію ВІЛ/СНІД туберкульоз легень на стаціонарному етапі лікування.

Автори провели ретроспективний аналіз медичних карт стаціонарних хворих на вперше виявлений туберкульоз легень, поєднаний з ВІЛ-інфекцією. Хворі знаходилися на стаціонарному лікуванні у відділенні для хворих на вперше виявлений туберкульоз КНП СОР «Регіональний клінічний фтизіопульмонологічний медичний центр» протягом 2015-2019 років.

Протягом зазначеного періоду на лікуванні перебувало 70 хворих на вперше виявлений туберкульоз легень, поєднаний з ВІЛ/СНІД.

Спостерігалася тенденція до щорічного збільшення кількості хворих на туберкульоз легень, асоційований з ВІЛ/СНІД на госпітальному етапі. Поміж 70 хворих у 2015 році перебувало на лікуванні 13 (18,6 %) осіб, у 2016 році – 9 (12,9 %) хворих, у 2017 – 11 (15,7 %), у 2018 – 17 (24,2 %) та у 2019 році 20 (28,6 %) осіб.

Поміж досліджених хворих було 48 (68,6 %) осіб чоловічої статі та 22 (31,4 %) жіночої ($p < 0,05$), що відповідає гендерному розподілу при ізольованому захворюванні на туберкульоз.

Середній вік хворих становив $40,4 \pm 0,9$ років. При цьому 3 (4,3 %) особи були молодші за 30 років, а 4 (5,7 %) – старші за 55 років. Таким чином, ко-інфекція ВІЛ/СНІД-туберкульоз переважно вражає молодих осіб та осіб найбільш працездатного віку.

У містах проживав 41 (58,6 %) хворий, сільських жителів було 29 (41,4 %). Не дивлячись на те, що захворюваність сільського населення на туберкульоз (на 100 тис. населення) більша за захворюваність міського, у нашому спостереженні переважали жителі міст (у 1,4 разу).

За соціальним статусом розподіл хворих виглядав так. Не працювало 56 (80,0 %) осіб працездатного віку, 7 (10,0 %) хворих мали низько кваліфіковану роботу, 5 (7,1 %) осіб були інвалідами II та III груп за загальним захворюванням, ще 2 (2,9 %) – пенсіонерами за віком. Отже, більшість хворих не мали роботи, були інвалідами чи пенсіонерами, тобто відносилися до соціально дезадаптованого прошарку населення.

Поміж досліджених хворих 51 (72,9 %) особа мала ізольований туберкульоз легень та 19 (27,1 %) хворих – туберкульоз легень, поєднаний з позалегеновим туберкульозом. Найбільш часто туберкульоз легень поєднувався з туберкульозом внутрішньо-грудних лімфатичних вузлів – у 7 (10,0 %) хворих, 3 (4,3 %) особи мали специфічний ендобронхіт і стільки ж – (3 – 4,3 %) туберкульозний плеврит; у 2 (2,9 %) осіб зареєстровано туберкульоз периферійних лімфатичних вузлів, у 2 (2,9 %) – туберкульоз органів черевної порожнини та у стількох же – менінгіт (2 – 2,9 %).

За клінічними формами туберкульоз легень мав такий розподіл: у 33 (47,1 %) хворих зафіксовано інфільтративну форму, у 29 (41,4 %) – дисеміновану, 4 (5,7 %) особи мали міліарний туберкульоз, 3 (4,3 %) – вогнищевий, а у 1 (1,4 %) – фіброзно-кавернозний туберкульоз легень. Поміж цих хворих деструкцію легеневої тканини зафіксовано у 34 (48,6 %) осіб.

Усім хворим проведено мікробіологічне дослідження харкотиння чи промивних вод бронхів. Негативний результат мікроскопічного дослідження виявлено у 15 (21,4 %) хворих, проте наявність бактеріовиділення у ряду (6) осіб підтверджено іншими методами: у 3 (20,0 %) на твердому поживному середовищі, у 1 – на рідкому та у 2 – молекулярно-генетичним методом на апараті GeneXpert. Тобто, жодним з мікробіологічних методів діагностики бактеріовиділення не підтверджено у 9 (12,9 %) госпіталізованих хворих на ко-інфекцію ВІЛ/СНІД-туберкульоз.

Загалом у 44 (62,9 %) осіб мікобактерії туберкульозу виявлено молекулярно-генетичним методом, а у 4 із них відразу встановлено стійкість МБТ до рифампіцину (R).

Культурально встановлено ріст мікобактерій у 38 (54,2 %) госпіталізованих, у 30 (42,9 %) результат був негативним, а у 2 (2,9 %) мав місце проріст. Стосовно чутливості МБТ до протитуберкульозних препаратів виявлено таке: монорезистентність до ізоніазиду (H) мала місце у 3 (4,3 %) хворих, до стрептоміцину (S) – у 2 (2,9 %) осіб, до рифампіцину – у 1 (1,4 %) дослідженого. У 8 (11,4 %) хворих на туберкульоз легень переважала різноманітна комбінація стійкості до антибактеріальних препаратів: до HS – у 1 (1,4 %) особи, до HRS – у 2 (2,9 %), до HRSE – у 1 (1,4 %) та до HRSZE – у 2 (2,9 %) хворих.

Отже, в процесі дослідження ми дійшли висновку, що у Сумській області спостерігається тенденція до збільшення кількості хворих на ко-інфекцію ВІЛ/СНІД-туберкульоз. Особливо чітко це проявилось за останні 2 роки. Поміж таких хворих 68,6 % осіб належали до чоловічої статі. Переважна більшість хворих (80,0 %) були особами працездатного віку, але не працювали. Частіше (72,9 %) хворі на ВІЛ/СНІД мали легенеvu форму туберкульозу без іншої локалізації. У разі поєднання туберкульозу легень з позалегеневою локалізацією, поміж таких хворих переважав туберкульоз внутрішньо-грудних лімфатичних вузлів. Наявність бактеріовиділення не підтверджено жодним з лабораторних методів у 9 (12,9 %) хворих, що підтверджує необхідність обов'язкового молекулярно-генетичного дослідження у цих осіб.

Перспективи подальших досліджень: дослідити ефективність лікування хворих на ко-інфекцію ВІЛ/СНІД-туберкульоз легень на стаціонарному етапі та після завершення основного курсу лікування.

Література:

1. Максумова Д. К., Хакимова Р. А., Мамарасулова Д. З. и др. Клинические проявления туберкулеза легких на ранних и поздних стадиях ВИЧ-инфекции // Вісник проблем біології і медицини. – 2016. – Вип. 1, Том 2 (127). – С. 96–99.
2. Процюк Р. Г. Туберкульоз у поєднанні з ВІЛ-інфекцією // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. 2020. – № 3 (42). – С. 92 – 103. DOI: <http://doi.org/10.30978/TB2020-3-92>.